

Een nieuw werk van Darwin. (*)

Wij ontleenen aan de boekbeschouwingen van een paar Londensche bladen een-en-ander omtrent den inhoud van Darwin's jongste werk — daar we overtuigd zijn, dat zoowel leeken als wetenschappelijke mannen in 't thans door den schijver gekozen onderwerp belang zullen stellen.

De groote naturalist leverde ditmaal eene wijsgeerige studie over de trekken, die verschillende inwendige gewaarwordingen op 's menschen gelaat te voorschijn brengen. Hij vergelijkt die trekken bij die welke ook bij sommige dieren zijn te waar te nemen, en tracht vervolgens de voornaamste er van, zooals die van lachen, schreien, blozen enz., te verklaren en tot hun eerste oorzaken terug leiden. Die oorzaken zoekt hij — in verband met zijne welbekende theorie —

(*) *The Expression of the Emotions in Man and Animals*. By Charles Darwin. John Murray: London.

of in de kindsheid, of in een lageren ontwikkelingsvorm van 't scheepsel. Hij ontveinst 't derhalve niet, dat de conclusiën, waartoe hij in dit boek geraakt, een nieuw argument aan de hand doen tot staving van de leer, dat „de verschillende menschenrassen alle van eenzelfde „ur-ras” afstammen, dat lichamenlijk schier volkomen, en ook geestelijk reeds voor een groot deel, menschelijk moest geweest zijn, alvorens de thans bestaande rassen zich begonnen te vormen.” Doch — voegt hij er bij, — alle theoriën daargelaten, moet 't belangwekkend zijn, voor zoover mogelijk den oorsprong na te gaan van de oneindig verscheiden gelaats-uitdrukkingen, die we elk oogenblik bij menschen en huisdieren elkander zien afwisselen. — Inderdaad stelt de heer Darwin, te midden van een schat van wetenschappelijke feiten en curieuse anecdoten, zijne theorie zóó weinig op den voorgrond, dat zelfs de feiste tegenstander zijn boek zonder ergenis zal lezen. 't Is — gelijk de *Daily News* zegt, — evenals *Gulliver's Travels*, een boek zoowel voor den denker als voor den schoolknaap: zeker een

der meest onderhoudende boeken die men in handen kan nemen.

Ieder, dunkt ons, zal zich wel een begrip kunnen vormen van de bezwaren, die een studie als de onderwerpelijke moet hebben ingehad: Van de talloze waarnemingen, tot bouwstoffen benoodigd; van de moeielijkheid om zich bij die waarnemingen niet te laten misleiden door dubbelzinnigheid of valschen schijn, en van 't wonderbaar vernuft, dat uit zoo teedere bouwstoffen zulke veelal forsche conclusiën kon optrekken. Toch zijn 't grootendeels de vruchten van eigen rustelooze nasporing, opmerkingsgave en nadenken, die we in dit boek verzameld vinden; — slechts een klein gedeelte van zijn gegevens dankt de schrijver aan anderen.

Om dan nu tot algemeene wetten betreffende zijn onderwerp te geraken — vaststellende de eenvoudige en algemeene beteekenis van de wijzigingen in de gelaatsstrekken der menschen en dieren die ons omringen, — had Darwin nauwlettend een menigte individuen te bestudeeren. Voornamelijk wijdde

bij zijne aandacht aan zuigelingen en kleine kinderen, daar deze hunne gewaardingen met bijzondere levendigheid en in een natuurlijke, onverwongen gedaante op hun gelaat doen lezen; ook aan krankzinnigen, bij wie hevige hartstochten zich mede in den regel heftig en onbedwongen uiten. Voorts zond hij, omstreeks 1867, aan verscheiden zendelingen en Europeesche beambten, levende onder wilde of half-beschaafde volkeren, een lijst met vragen, teneinde inlichtingen te bekomen omtrent de gebaren en gelaats-uitdrukkingen van alderhande rassen. Zie hier een paar van die vragen:

Wordt verwonderlijk uitgedrukt door 't wijd openen van oogen en mond, en 't optrekken der wenkbrauwen?

Wekt schaamtegevoel een blos op, wanneer de kleur van de huid veroorloofd dien te zien? En tot hoe laag strekt zich de blos op 't lichaam uit?

Wanneer iemand vergenoegd en goed-gehumeurd is — glinsteren dan de oogen, met de huid er om en er onder een

weinig gerimpeld, en de hoeken van den mond een weinig ingetrokken?

Wanneer iemand wencht te kennen te geven dat hij iets niet beletten kan, of iets zelf niet doen kan — haalt hij dan de schouders op, keert de ellebogen binnenuaarts, strekt de handen, met open palmen, buitenwaarts uit, en trekt de wenkbrauwen op?

Er waren zestien zulke vragen — bijna alle denkbare gelaatsuitdrukkingen omhelzend; — en op de meeste ontving Darwin uitvoerige antwoorden.

Als resultaat nu van al die gegevens, kwam hij tot de volgende drie grondregels, of algemeene wetten — die hij echter geenszins als „wetten” opdringt — maar die, volgens zijne meening, „rekenschap geven van de meest onwillekeurige gelaats-uitdrukkingen en gebaren, die verschillende aandoeningen en gewaarwordingen bij mensch en dieren te voorschijn plegen te roepen:”